

Als je blijft, dan mag je meespelen!

Tragikomedie in één bedrijf

door

JAN DE VRIES

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **ALS JE BLIJFT, DAN MAG JE MEESPELEN!** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JAN DE VRIES** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2014 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **4** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bgcht ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

Toelichting

Els ervaart haar jeugd als een liefdeloos levensverhaal. Ze besluit de verhaallijn te beïnvloeden door zelf de regie te nemen en haar droom te volgen. Haar droom die volgens haar de garantie biedt voor het grote geluk. Duidelijk zal worden dat een droom alleen onvoldoende is om je eigen verhaal te schrijven. De start en de inhoud van het verhaal, jouw levensverhaal, is al geschreven en de gevolgen liggen eigenlijk al vast. Maar ondanks dat het schrijven van een goede en juiste afloop gedoemd is te mislukken, mag jij je daar niet door laten leiden. Schrijf hem zorgvuldig en maak het nog niet verwarrender. Haar instabiele nalatenschap, onderdeel van haar droom, worstelt met de onduidelijke herkomst van hun verschillende karakters en besluit uiteindelijk de historie te negeren. Want voor het schrijven van een nieuw verhaal, mag je niet door de inhoud van het oude verhaal belemmerd worden. En of ze dan met dit nieuwe verhaal mee wil spelen, mag ze zelf bepalen.

Laat je niet alleen door negatieve ervaringen leiden en kijk vooruit zonder weg te zinken in het moeras van je eigen persoonlijke en genetische achtergrond. Aanvaard het leven en je medespelers van dit levensverhaal, zodat je samen onbelemmerd het levens(toneel)stuk kan spelen.

PERSONEN:

Els (moeder): Haar monologen lopen als een rode draad door deze eenakter. Als kind altijd eenzaam in haar grote ouderlijk huis. Haar grote droom is het ultieme geluk, samen met haar familie. Het geluk dat ze helaas niet zal vinden en dat haar ook niet lukt om dit zelf te verwezenlijken. Is zij hieraan schuldig of is dit het lot van het verhaal waarin zij zich bevindt?

Vol (dochter): Staat voor de persoon die “vol” is van haar ambities, dromen en onmogelijkheden. Vol gaat “vol” voor haar eigen ideaal en heeft eventueel een volumineuze uitstraling. Of zijn deze eigenschappen het middel om te schuilen voor de realiteit?

Dun (dochter): Is hypergevoelig en heeft vooral last van de onrust in haar hoofd. Is de grote denker zonder direct een antwoord te vinden. Haar eventueel slanke uitstraling illustreert haar actieve karakter. Als het haar te veel wordt, wist ze haar harde schijf om ruimte te bieden aan een nieuw begin.

Blond (dochter): Haar hardheid tegenover de anderen blijkt gespeeld. Haar eenzaamheid blijkt niet minder groot dan de anderen en haar oplossingen en waarheden blijken de juiste duidelijkheid te geven. Haar eventueel blonde uitstraling is het contrast met de wijsheid die ze te bieden heeft.

Decor

Een vrijwel lege ruimte moet het toneelbeeld bepalen. Een kleine tafel links op het podium met slechts een stoel. Een kleine bank of twee of drie stoelen staan centraal. Op de achtergrond een open kast, vrijwel volledig gevuld met zakken chips. Een stapel tijdschriften en/of boeken verdeeld over de ruimte. Centraal achterin op een console de brief, die uiteindelijk niet geopend zal worden. Drie kussens van verschillende kleur en/of afmeting, eveneens verdeeld over het totale podium, symbolisch voor de verschillende karakters van de dochters.

Rekwisieten

Leerboeken van Vol. Theepot en kopjes. Flessen (groene) sterke drank met glazen. Bak gezonde voeding voor Vol en zakken chips voor Blond. De brief die ongeopend zal blijven.

Muziekfragmenten

Enkele muziekfragmenten en/of songteksten passend bij de inhoud van het verhaal.

Als het zaallicht dooft, gaat het doek open en wordt het muzikale fragment ingezet. Els zit hierbij in de verlaten kamer. Als het muzikale deel eindigt staat ze op en loopt ze naar het publiek en deelt haar gevoelens met de mensen in de zaal.

Els: Droomde ik als kind van een zus ... of een broer? Nee! ... Mijn echte droom was twee zussen. Het zou mijn eenzaamheid draaglijker maken. De eenzaamheid in dit grote huis ... zonder vader ... en eigenlijk ook zonder een moeder. In mijn herinnering was ze er eigenlijk nooit en als ze er wel was dan was ze aan het werk. Belangrijk ... zei ze dan en altijd dat gezeur. Dat ze er alleen voor stond en dat dit niet eenvoudig was ... altijd maar weer... alsof ik mijn vader had weggestuurd. Misschien had ze hem ook niet weggestuurd ... maar was hij zelf wel weggegaan. Als ik maar twee zussen had gehad ... dan was het leven voor mij anders geweest! Niet die eeuwige eenzaamheid! Dan had ik het, samen met mijn twee zussen, wel zelf gered en had zij voor altijd weg mogen gaan.

(Als opnieuw (kort) zachte muziek klanken inzetten verlaat Els de kamer. En als de muziek stopt komt Blond binnen.)

Blond: *(komt op in nachtkleding, pakt chips uit de 'chipskast' en ploft neer op de bank)*

Vol: *(komt eveneens op in nachtkleding met bakje gezond voedsel)*
Moet jij niet ontbijten?

Blond: Ik eet toch!

Vol: Noem jij dat ontbijt? Heb je nooit gehoord dat een gezonde start het beste voor je verbranding is? Als je voldoende s 'morgens eet komt je verbranding veel beter opgang en ...

Blond: ... Ja, ja ... genoeg weer. Alsof het jou uitmaakt wat ik 's morgens eet. *(vouwt de chipszak dicht en loopt naar de 'chipskast')*

Vol: Goed zo zusje. Je luistert dus toch een beetje. *(stevig door etend van haar gezonde voedsel)*

Blond: *(legt de ineengevouwde zak terug, pakt een andere zak chips en neemt opnieuw plaats op de bank)* Je zei toch ... voldoende eet! En trouwens ik ben je zus.

Vol: *(kijkt genoeglijk in haar 'bak gezond')* Weet je? ... Als ik later in het theater sta ... avond aan avond, dan moet je heel gezond zijn. Je moet de conditie van een topsporter hebben.

Blond: *(licht spottend)* En het lichaam!

Vol: Anders hou je het niet vol. *(eet weer iets)* Wat denk je? Je zit soms uren in een bus. Wel gezellig natuurlijk ... allemaal theatermensen

onder elkaar. Die begrijpen elkaar ... spreken uiteindelijk allemaal dezelfde taal! *(eet weer iets)*

Blond: En eten uiteindelijk ook allemaal hetzelfde gezonde spul!

Vol: Zijn allemaal aan de top gekomen door heel hard te werken. Weet je? ... Ambitie, dat is het toverwoord!

Blond: *(staat op)* Weet je? Seks, een beetje drugs, geluk en vooral veel talent ... heel veel talent. Zonder talent komt echt niemand in die bus! *(gaat af)*

Vol: *(kijkt voor zich uit en roept Blond na)* Zei je iets?

Blond: *(komt terug)* Ik zei! ... Talent! *(opnieuw af)*

Vol: Ja, je hebt gelijk! ... Je moet natuurlijk wel heel veel talent hebben. *(eet weer verder)*

Dun: *(komt op in nachtkleding)* Weet je wat ik droomde? Eigenlijk niet droomde maar onder de douche overdacht. Heb jij dat ook wel eens? ... Dat er zomaar een vreemde gedachte door je hoofd gaat. Dat je volledig niet begrijpt hoe die gedachte in je hersenen terecht gekomen is. Soms ... weet ik wel hoe het komt. Door de kleur van de shampooefles die mij aan iets herinnert, of een cijfercombinatie, of door de zon die op een bepaalde manier de kamer in schijnt. Gek hè ... ook best wel lastig ... soms ... en een beetje vermoeiend.

Vol: *(staat op en wil af gaan)* Ja, lijkt me best wel vermoeiend. Maar ook inspirerend!

Dun: Hoe bedoel je ... inspirerend?

Vol: Nou ... met de bus, met je collega's, naar een theater ergens in het land.

Dun: O, ... ik bedoel eigenlijk die gedachte die dan zomaar opeens door m'n hoofd spookt.

Vol: (?) Nou ... en wat was die gedachte dan?

Dun: *(gaat zitten en kijkt in haar gedachte voor zich uit)*

Vol: Dacht al wel dat je het vergeten was! *(af)*

Dun: *(staat even later op, ruimt dwangmatig de kamer op en gaat daarna af)*

Els komt evt. vanuit de zaal weer op en neemt plaats op de rand of voorop het podium.

Els: Als jong meisje had ik mijn plan al klaar. Drie dochters in dit ouderlijk huis. Samen met mijn drie dochters zal ik van dit eenzame hoopje steen en behang een veilig nestje maken. Waarin zij zich nooit, maar dan ook nooit eenzaam zullen voelen. En ik zal zeker nooit zeuren. Niet ik, ... maar zij zullen centraal staan. Een droom ... Mijn droom! ... Ondanks dat mijn moeder altijd zei ... met de grootste stelligheid ... dromen zijn bedrog! *(af)*

Vol: *(komt op met een aantal boeken en neemt plaats aan de tafel)*

Dun: *(komt op)* Ik weet het weer.

Vol: Wat?

Dun: Wat er opeens door mijn hoofd ging.

Vol: Toen je onder de douche stond.

Dun: Zei ik ... dat ik onder de douche stond?

Vol: Ja.

Dun: Misschien bedoelde ik ... bij wijze van spreken.

Vol: Je stond dus niet onder de douche?

Dun: Ja, dat wel natuurlijk. Ik douche me toch iedere morgen.

Vol: *(spottend)* En iedere avond!

Dun: Het komt door de ontspanning.

Vol: Wat komt door de ontspanning? *(wil eigenlijk doorgaan met lezen)*

Dun: Bij het douchen. Als het warme water zo heerlijk langs je blote lijf stroomt en je ieder vezeltje van je lichaam voelt.

Vol: Nou, ... wat komt er dan?

Dun: Die gedachten over alles en nog wat.

Vol: Dus je stond toch onder de douche?

Dun: Uh, ... dat weet ik eigenlijk niet zeker. Soms krijg ik ook een gedachte als ik nog in mijn bed lig ... zomaar opeens ... van het zonlicht dat langs het gordijn de kamer in schijnt.

Vol: Zei je al! Vind je het erg als ik even doorga met m'n studie? Weet je? Dat kunstenaars en schrijvers zichzelf soms afzonderen. Zo laten ze hun artistieke impuls tot ontplooiing komen. Dat lukt nooit zo goed als anderen ... voor storende afleiding zorgen!

Dun: Het maakt natuurlijk ook niet uit of ik die gedachte krijg onder de douche of in bed. *(gaat af)*

Vol: *(roept na)* Mijn fantasieën in bed zijn toch echt anders! *(Blond komt hierbij op)*

Blond: Jij, ... fantasieën?

Vol: Hoe bedoel je?

Blond: Jij riep iets ... over fantasieën?

Vol: Ik had het tegen je zusje.

Blond: Je zus! *(gaat zitten en eet opnieuw chips)*

Vol: Als theatermens moet je veel fantasie hebben. Je kunnen inleven in een ander ... in een personage. In het hoe, waar en waarom.

Blond: Volgens mij is het voldoende als je goed om je heen kijkt. De werkelijkheid beleeft en voelt. Je realiseert hoe het spel in het leven echt gespeeld wordt. Als je dat snapt ... doorziet ... ben je ook een goed actrice.

Vol: Nee! Het is je fantasie!

Blond: *(wijst op de leerboeken van Vol)* En die boeken helpen je

daarbij?

Vol: Die boeken leren je herkennen ... toepassen ... creëren! Emotie geven en ontvangen.

Blond: Mooie fantasie!

Vol: Heb jij wel fantasie?

Blond: Fantasieën!

Vol: Dat is toch hetzelfde?

Blond: Nee, zusje! Dat is niet hetzelfde. *(wil af gaan)*

Vol: Ik ben je zus.

Blond: Oké! Zus dan! Als het voor jou hetzelfde is ... wat is dan jouw fantasie? *(Dun komt op)*

Dun: Het was in bed!

Vol: *(Vol kijkt Dun verbaasd aan)* Hoe weet jij dat nou?

Dun: Omdat ik het niet meer wist, zei ik toch. Hoewel het natuurlijk niet echt uitmaakt! ... Toch? *(kijkt de zussen aan)*

Blond: Ik zei net, dat het juist wel uitmaakt.

Vol: *(zucht)* Ze bedoelt iets anders. Ze had opeens een vreemde gedachte en wist niet meer of die gedachte onder de douche of in bed was ontstaan.

Blond: *(spottend tot Vol)* Zei je ... opeens?

Dun: *(tot Blond)* Ja, gek hè! Heb jij dat ook wel eens?

Blond: Nee en volgens mij is dat bij jou niet opeens! Volgens mij is het bij jou voortdurend! Had je vroeger als kind al.

Vol: *(tot Dun)* En wat was die gedachte?

Dun: Gek hè? Ik ben dan zo bezig met het ontstaan van die gedachte. Hoe ... waar en waarom ...

Blond: *(kijkt naar Vol)* ... Lijkt wel theater...

Dun: En dan weet ik niet echt meer waar het over ging.

Vol: *(gaat weer lezen)* Lekker interessant!

Dun: Maar het heeft iets met die brief te maken. *(wijst op de brief zichtbaar in het decor)*

(er valt een stilte)

Blond: *(doorbreekt de stilte)* Ik ga me wat opknappen. *(gaat af)*

(Dun ruimt opnieuw dwangmatig de kamer op, neemt de brief even in de hand, zet deze terug en gaat zitten)

Vol: *(gaat naast Dun zitten)* Weet jij het verschil tussen fantasie en fantasieën?

Dun: Hoezo?

Vol: Zomaar!

Dun: (*wijst naar de stapel leerboeken op de tafel*) Staat dat in een van die boeken?

Vol: Nee!

Dun: Waarom vraag je het dan?

Vol: Ik zei toch ... zomaar!

Dun: (*argwanend*) Hoor je me uit?

Vol: Natuurlijk niet.

Dun: Heeft het met ... de brief te maken?

Vol: Welke brief?

Dun: (*staat verontwaardigd op*) Welke brief? (*wijst op de brief*)

Vol: O ... die! Ik zei toch ... zomaar! En wat heeft dat met fantasie of fantasieën te maken?

Dun: Alles! (*gaat weer zitten en Vol neemt weer plaats achter haar boeken aan tafel*)

Vol: (*kijkt Blond aan als deze 'opgeknapt' op komt*) Ik zie dat je hard aan jezelf gewerkt hebt.

(Blond loopt weer naar 'de chipskast', pakt een zak en gaat zitten)
(stilte)

Vol: (*tot de zussen*) Zo fijn joh! Heerlijk studeren. Missen jullie dat niet? Het is zo fijn om je voortdurend geestelijk te verrijken ... te verdiepen! Neem dit boek nou ...

Dun: Hoe heet dat boek?

Blond: (*spottend*) Hoe word ik geen actrice!

Vol: ... Het gaat over relaties in de brede zin van het woord, ... zeg ik mooi hè. Hiërarchie in relaties en welke spanningen dat kan opleveren. En hoe je dat zelf kan gebruiken. Eigenlijk ... kan toepassen ... beïnvloeden!

Blond: Nou! ... Kijk eens om je heen!

Vol: En herkennen.

Blond: (*tot Vol*) Studeer jij altijd hardop?

Vol: Vind het zeker niet interessant hè. Blijf jij maar ...

Blond: ... Dom!

Vol: Dat zeg ik toch niet.

Blond: Maar je bedoelt het wel! (*staat op en loopt weer naar de 'chipskast'*)

Vol: Hoe weet jij dat nou!

Blond: Omdat je niet eerlijk bent. Nooit geweest en vooral niet tegen jezelf!

Vol: Hoe kan jij dat nou zeggen.

Blond: Omdat ik wel eerlijk ben en vooral tegen mezelf!

(stilte)

Dun: Dat lukte mij nooit.

Blond: Wat niet?

Dun: Hardop studeren.

Blond: *(spottend)* Nee ... dat snap ik!

Dun: Ik heb het een periode geprobeerd en het lukte wel ...

Vol: ... Jij? Studeren?

Dun: ... voor een korte periode. Als ik dan heel erg hardop studeerde dan dwaalde mijn gedachten niet zo snel af. Maar ik ben er al snel mee gestopt. Was heel erg vermoeiend! Werd er erg druk van ... in m'n hoofd.

Blond: Heb je in ieder geval een goed excuus!

Dun: Hoe bedoel je dat?

Blond: Om niet te studeren.

Dun: O, ... ik dacht om niet hardop te studeren.

Vol: *(tot Blond)* En wat is dan jouw excuus?

Blond: Ik heb geen excuus nodig. Omdat ik eerlijk tegen mezelf ben.
(tot Vol) Scheelt heel veel ballast! ... Zeg ik mooi hè?

Vol: Zo voel ik dat niet.

Blond: *(nog duidelijker tot Vol)* Als je jezelf niet hoeft te bewijzen.

Vol: *(tot Blond)* Als jij dat zo voelt!

Blond: Vooral jezelf kan zijn!

Vol: Ik ben echt wel mezelf.

Blond: Jezelf kan blijven!

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto